



DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fibi'a acest'a va esi de trei ori pe luna, in 10. 20. 30-a di pone la regatura; era de a-ici in colo o data pe septemana, ca si pone acilea: Martisér'a. — Prenumeratu rale se primescu in tote dille.

Pretiuu pentru Ostrunguri'a: pre anu 6 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 3 fi. pre unu triluniu 1 fi. 50 cr. era pentru strainetate: pre anu 8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu triluniu 2 fi. in v. a.

Tote siodieniele si banii de prenumeratione sunt de a se tramite la Redactiunea diurnalului: Aradu, strat'a Teleki, nrulu 27.

Inseritiunile se primescu cu 7 cr. de linia, si 30 cr. tacse timbrale. Unu exemplariu costa 15 cr. si se pote capeta in librari'a lui M. Klein jun d'in Aradu.

Inainte cuventare.



Cu nrulu de facie intramu in triluniulu alu duoile (Aprile — Juniu) d'in anulu acest'a.

Si éta mereu imbetranimu si noi, déra nu cu anim'a; cà-ci anim'a nu imbetranesce neci o-data. Pr'in urmare anim'a nóstra are sà remana totu *vesela* si *romanésca!*

Si fiindu-cà cu asta luna a datu si prima-véra, candu si natur'a e mai vivida si mai spornica,

dàmu de scire, cà si noi *cu nrulu de facie incepemu a scóte diuariulu de 3 ori pe luna la a 10. 20. si 30-a di si vomu dá mai desu caricature, totu numai pe lunga pretiuu de pone acum: 1 fi. 50 cr. pe unu triluniu.* *)

Si de cum-va spriginulu on. publicu va fi mai crescendu, *totu pe acestu pretiu in cu-rendu* vomu editá diariulu éra-si *o-data pe septemana*, ca astfeliu sà fia d'in nou Gur'a-satulu *diariu de septemana*, adica *lucus a non lucendo*.

Si ast'a s'ar poté càtu mai curendu. Cum si nu? Romanulu d'in firea lui este veselu, glumetiu si satiricu; a-poi sà nu póta elu sustiené o *singura* gazeta vesela, glumétia si satirica? mai multu: sà o avente chiaru pe de-a-supr'a foiloru straine de acésta specialitate, a le caroru nému d'in fire nu este atátu de glumetiu si spiritualu, precum este romanulu nostru?!

*) Cele-lalte diuarie sunt rogare, sà binevoiésca a luá notitia despre acést'a in procsimulu loru nru. Red.

Voiti numai a conclucrá (dér nu totu numai calumniandu, pamfletandu si persiflandu) si a penumerá, si siguru veti poté! . . .

Haid' dér cu Domnulu santulu, si d'in cuventu a buna séma trupu se va face!!

Alu Domnieloru vóstre

sluga buna si credintiósá:

Redactiunea de la „Gur'a-satulu.“

Sinodulu eparchiotu gr. or. romanu d'in Aradu.

Esenti'a fintioi constitutionalismului consiste in controlulu ce fia-carui'a este iertatu a luá puteriloru conducátorie (fia acele alcatuite chiaru si d'in santi parinti,) pe càile — bine intielesu — admise de legi.

Si d'in firea omului nu suntemu aplecati a crede orbisiiu nemicu ce ni se presenta de la guvernantii nostri, pone ce nu ni bagamu degetele in cóstele deosebiteloru dosarie ofielóse si manele pone in cotu in cassele fundatiuniloru, fia ele chiaru si Wertheimiane.

Cu unu cuventu cei guvernati d'in firea loru sunt Tom'a.

Éca, pentru ce pusu-s'a intrunirea sinódeloru eparchiali tocmai pe diu'a santulu Tom'a, a patronulu celoru ocarmuiti!

Asié-déra si estu tempu sinodulu nostru trebuiá sà fia convocatu pe ast'a di, a credintiosiloru necredintiosii. . . .

Bine o dice némtiulu: (cà-ci mare dracu e némtiulu!)

„Umgefahrt ist auch gefahren!“

Pone acum mai trecea si dical'a d'in sant'a scriptura: „multi chiamati, dér pucini alesi!“ Acum inse mai potrivitu suna: „multi sunt alesi, dér pucini chiamati!“ . . .

Vin'a o supórta Machiaveli sí invetiaceii lui.

Dér la urm'a urmeloru, ce alta ratiune ar avè „chiamarea duhului santu,” de cumva nu aceea, ca pre cei alesí-nechiamati sà-i lumineze, spre a meritá incai diurnulu de pe o singura di?! . . .

Si cá asta data duhulu santu s'a potutu coborí-a-supr'a dnloru sinodalnici, fore pedeci, se póte multumí in mare parte, epítropului primariu de la baseric'a parochiale d'in Aradu, cà-ci cu câte-va dile mai inainte a datu sà se curetie plafonulu basericeii de mregile cele dese a le paianginiloru.

Altecum o patiamu, alu dracului, cà duhulu santu, coboritu d'in vezduhu remanea acatiatu in celo mregi de paiangini, sí ori ne apucamu de lucru, cei mai multi neluminati, ori nu se tiené sinodu in anulu acest'a.

Cuiulu d'inu driculu carului erá déra acum inlatu-rarea mregiloru de paiangini de pe plafonulu basericeii. Fia laudatu epítropulu basericeii nóstre!

Dupa sant'a rugatiune de iluminare, deputatii s'au dusu la sídietetória unde am auditu unu cuventu de deschidere, ca sí care neci n'am mai auditu, neci n'am mai cetitu. Dreptu-ce (auscultati a-ci intieptiune drépta,) s'a datu comissiunei de organe-bine-resunatórie, ca sà rida sí sà planga a-supr'a lui!

Asíe a fostu elu alcátuitu; cu mare diplomatia adicate.

Unu deputatu peccatosu, Giuméra cu numele, totu-sí s'a aflatu indemnatu a multumí pe tóte octavele pentru acést'a alcatuire.

Cuventarea lui nu a fostu data vre unei comisiuni, dér a fostu datu elu insu-sí, sí pe a-ci, pe aci, erá sà i se dee pasportulu de drumu; noroculu a fostu numai, cà cu o di mai inainte fuse atátu de precautu, ca, sà se recomende inaltei gratie, rostindu o frumósá cuventare de multumire (pentru densulu antecipata) la discursulu de deschidere.

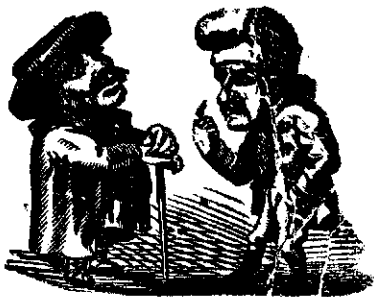
(Se va urmá.)

Anecdote d'in poporu.

Intr'o comuna fiindu crestinii nostri fórte basericosí, *) in diu'a de santele Pasci au dúsu atáte prescure (pasci) la baserica, de s'au facutu unu vravu mare d'in ele.

Pop'a esí d'in altariu, ca sà li multumésca, sí punendu-se in dosulu vravului de prescure, de unde in facie nu i se potú vedé numai chiaru capulu, li dfse: „Acum atát'a me vedeti; dee Domnedieu, ca la Pascile d'in anulu viitoriu neci atát'a sà nu me mai poteti vedé!”

Tand'a sí Manda.



T. Óre ce póte fi caus'a, de mai tóte dituariele d'in Romani'a facu opusetiune guvernului liberale natiunale alu lui Ionu Braténu?

*) Rara virtute in dilele de astadi!

M. D'a-poi ce alt'a sà fia, de càtu, cà mai multi sunt cari ar voi sà fia ministrii, de càti ministrii sunt.

T. Vedi ast'a o fi!

T. Óre de ce scopu póte sà fia proiectulu de lege pentru introducerea limbei magiare in scólelele confesionali, cà dóra in Ungari'a nu numai magiari se afla?! . . .

M. E de acelu scopu, mòi cusere, ca sí purcariulu satului sà scie bine ungresce.

T. Dér de ce tréba sà fia purcariulu satescu limb'a ungresca?

M. D'a-poi candu va fi sà aiba ce-va pricina, sà se póta intielege cu judecatorii tieiei, solgabireulu, vicispanulu sí ceia-i-alti slujbasí ai varmegiei.

T. Asíe; acesti domni ar trebui sà scie limb'a poporului, déca li-su dragi diregatoriele, cà dóra *diregatorii* sunt pentru poporu.

M. Ei in alta lume, dér nu in tíer'a ungresca, cà-ci a-ici sí ast'a, ca multe alte lucruri, sunt întórse cu susulu in diosu; ai sà o scii, mòi cusere, cà a-ici *poporulu e* pentru diregatori, sí déca nu-ti place acést'a oronduiéla a tieiei: cara-te de a-ici in tíer'a turcésca, cà a-colo dóra va fi mai bine

D'in viitorulu celu mai de a-própe.



— Faceti-ve mila sí pomana, de unu betu dascalu betranu romanescu, de la satu, pre care guvernulu magiaru l'a scosu d'in slujba, pentru cà la betranetiele sele nu a potutu invetiá bine gréu'a limba ungresca Of, fia ve mila!!

Càrti și solii.

Jupane Gur'a-satului!

Cunoscendu-te pre O. D.Ta ca pre unu omu dreptu, care ti-ai cãstigatu mari merite și pr'in camer'a desbracãtiloru și fore temere de solgabirei, ai sbiciuitu tôte vitile ce ti-au venitu la cunoscinti'a Prê cinstiei tele, pre ori ce terenu pone chiaru susu in forulu nostru supremu legislativu basericescu. Pe basea filosofiei de viétia ai aperatu chiaru și pre némulu tieganescu, unde acest'a a fostu pe nedreptulu nãpãstuitu.

Spriginindu-te chiaru și io, subscrisulu, pe calea acést'a umanitaria cu puçinele mele fortie spiritali, vinu a te rogã, sã fii atãtu de bunu, ca sã publici lumei celei rele, intru interesulu deslegarei luminei intunecate facie de némulu nostru tieganescu, in urmatóriele:

Tatãlu nostru tieganescu.

„Maro dad, ke tu hall andro boloppen, me mangava tot, ke me ssasti te daf tot i patuf; te vell tiro barweleppen, deh, ke te well tiro peneppen, ssir andro boloppen, nina ssir apri puh. Deh meen maaro sweto maaro oda diwes. Proschker men mahre greschhe, ssi mee proschkerwaha lene lenghere greschhe, kohn pess andre mee de greschenssa kerena, na ligger men andro grechhes, hadde mee misejepaster. — Tiro hi barweleppen te sor te patuco ada dschimaster dschin ko dschiben!“

Acestu textu corectu dupa limb'a nõstra eschide tôte formele de tatãlu nostru asid numitu tieganescu, ce ne batjocoresce limb'a nõstra in celu mai sentietoriu modru, precumu este d. e. și urmatoriulu:

„O dada nostru ostronomu, sfintii picinaia, cã nastii, ca na gozdii, cana scava si slava tôte maruntielele, cocolenti flenti, sflenti, in veci, cata sfintei matarnitia, co prepus scolelatu, cata manan ghesa gaga, amin!“

Si alte forme am mai auditu pre cari nu voiescu a le reproduce, cã mi-se sburlesce pèrulu și turbura anim'a tieganésca.

Facie de acestea atentate grósnice a-supr'a limbei nõstre protestandu cu tóta tari'a, me obligu a vi comunicã o parte d'in rogatiunile nõstre tieganesci, decã veti fi asid de buni, ca sã mi le publicati.)*

Adres'a mi-este:

„N. Ciuri in Pãrlesci.“

La o vediuta.

Stapanulu casei: A cu bine ati venitu, Rerendissimiloru dni parinti! poftimu a vi luã locu; — poftimu a ve face comoti.

Óspetii: Nu mai e trebuntia sã ne mai facemu comoti, cã-ci „comoti“ suntemu noi in destulu! . . .

Deslegarea ghiciturei d'in nrulu 5. este:

PAPARUGA.

Esacta deslegare am priimitu numai de la dlu T. Co s-m'a d'in Caprutia; deci, ori voi sórtea, ori nu, Dsa deveni asta data premiatu cu unu taleru austriacu de 1 fiorina, ce i se si inaintã francatu pr'in posta.

*) Prê bucurossu.

Gur'a intieleptului.

Candu barbatii voru sã ia cu asaltu fortaréti'a animei femeesci, se arunca la genunchele posesórei, si declama ca unu actoru romanu.

Curs'a e gat'a.

Femeile credu, cã adoratorii loru nu mai au atunci petióre, si cã voru stã eternu lunga ele.

Incelatiune!

Barbatii se punu in genunche, ca sã se odihnesca, si sã li fia fug'a usióra, dupa ce voru fi fericiți

Incede-te in tóta lumea ca in tine insu-ti, cã-ci omulu nu trebue sã se încrêda de totu in sine!

Dupa „Romani'a lib.“

Gur'a orasului.

(§.) Septeman'a trecuta dlu profesore de la institutulu pedagogico-clericalu d'in Aradu, Drulu Atanasiu Siandoru intr'o publica prelegere si-aretã in modu umoristicu seriósele sele studii a-supr'a unitatii ortografiei romane. Intre altele Dsa recomandã cã, avendu nevoia sã facemu d'in a e o semivocalu, vocalu diumetatitu, séu, precum dlu profesore ilu numise, vocalu slabu, de I. gradu, ceea ce noi caracterisamu cu à, sã li punemu unu • de desubtu, dandu-li urmatóri'a figura:

a e o

éra candu voimu sã avemu d'in a e i o u unu semivocalu, vocalu diumetatitu, ori fia si vocalu slabu, de II. gradu, ceea ce in comunu se caracteriséza cu â, ê, î, ô, û, sã-li punemu duóe •• de desubtu, éca asid:

a e i o u

Mai recomandã, ca si consonantelor d si t sã li punemu unu • d'in diosu, ca celu d'antaiu sã ni servésca de z, éra alu duoilea dreptu cz, buna óra:

di=z, ti=cz.

Unu glumetiu inse observã, cã acésta ortografia póte sã fia numai de iérna buna, dér de véra de locu; cã-ci punendu-se muscile vér'a pe o carte tiparita cu asemene puncte, si mai lasandu si ele óuele loru, totu atãte puncte negre, pe de desubtulu literelor, ar face o confusiune babilonica, ne mai cunoscendu-ni neci noi insine limb'a

Gur'a tieriei.

(§.) Alegerile deputatiloru pentru sinodulu d'in Caramisedes, asta data ca neci o-data, s'au intemplatulu „baissu“ catanesce. S'au stinsu stelele radiatorie cu mesteslugu, si s'a datu porunca a se aprinde stertiurile d'in diecesa. Mai remane acum, ca disulu sinodu epar-

chiotu să-si țienă stădintiele sele în vre o pescera cătu mai întunecosa, buna ora ca creștinii în vremurile be-trane, a-poi să vedem ce se va potè cu acele sterturi! Ca de corolaru mai amintim a-ci, pentru lamurirea situațiunei de a-colo, că si vicispantul Pausz va asiste la sedințele acelu sinodu. A-poi de, finis coronat opus!...

(§.) Episcopulu gr. c. romanu de la Gherl'a, parintele Mihaiu Pavelu, fiindu denumitu de guvernulu ungurescu episcopu la Orad'a-mare, potè că se va fi îmbucuratu, socotindu că a avansetu, d'er atunci amaru s'a încelatu, că-ci vine la o diecesa încarcata de detori p'rin atecesorulu seu, ierte-lu Ddieu.

(§.) *Èra în loculu Pré Santiei Sele la Gherl'a este denumitu canoniculu de la Orad'a-mare Sabo. Pr'în densulu dieces'a Gherlei devine — sânta. Firesce, precum e santulu, asiè trebue să-i fia si tàmài'a!*

(§.) S'a comisu atentatu a-sup'a vietii tiarului, d'era nu a reusitu, nu d'era pentru că rusii (si nemtii) nu sciū impuscă (trage la semnu), ci d'în simpl'a cauza, că tiarulu totu de o-data e si santulu locutiitoriu alu lui Domnedieu pe pamentu — — în Rusi'a, si ca de atare nemicu nu se prinde de elu.

Betran'a directrice a unui institutu de fete d'în strainetate observă într'o demanétia, că un'a d'în pedagogele sele ajunge într'o positiune delicata. Desolata si-frange manele, d'icendu:

— Asi fi voitu mai bine să mi se intemple mie, de 10 ori, acèsta nenorocire!

Unu pianistu, care prandise a-fore d'în orașu, este rogatu să remana nóptea la amiculu seu:

— *E departe pone la bariera si drumulu nu e tocmai siguru.*

— *O! pučnu mi pasa de ast'a.*

— *D'er d'ei fi atacatu de vr' unu pungasiu?*

Pianistulu raspunde cu recèla:

— *Ii voiu dá unu biletu pentru concertulu meu!*

La Ternov'a unu deputatu scuiandu mereu de la înaltimea tribunei peste stenografi, presiedintele ordonà usieriloru, să-i aduca o scuiptoria si atrage atentiunea oratorului a-supr'a usului cuvenitu.

— Protestezu în numele principiiloru liberale, în contr'a tendințiloru absolutiste a le dlui presidentu, care voiesce să me faca sclavulu unei cutfi cu nă-sipu. Ce va să d'ca o adunare constituante, în care reprezentantulu natiunii nu potè scuipá în libertate? Voiu scuipá, dle presiedinte, si voiu scuipá protestandu d'în adenculu animei, în contr'a ori-cui va încercá să se atinga de libertatile Bulgariei! (Aplause prelungite.)

De pe la cas'a satului.

Lui Moise în *Caransebestu*: Lasa, că „Draguti'a“ e patronulu diariului nostru; d'era articolulu tramisu „Cristosu a inviétu în Caramisedes“ dupa mine nu combate nemicu, ce vitu ar potè să se numesca. Au pecatu este, că a emisu cerculariu, spre a se colectá pentru nefericitii de la Seghedinu? Ori ce reu ar fi pentru natiune, de cum-va ar deveni „decoratu cu unu clopotu mai mare, de cătu clopotielulu de la Aradu?“ Vorb'a e numai, să nu se faca tradatoriu pentru dragulu „clopoteloru si clopotielorulu“, si asiè ce-va nu se potè dice neci despre celu de la noi, pre care inca l'ai luat sub ascutitulu sabiei D'Tele. Ce-e dreptu, servicii mai mici au facutu ei si voru, d'era acele numai genéza, era nu si tradéza. Lui Pandelie d'în Galati inse i-oiu taié unu picu pe sub limba pentru articolulu d'în „Delfinulu“ seu, în care inféra pre romanii de d'în còce d'în caus'a, că facu opositia guvernului magiaru.

La on. *Societate „Petru Maioru“* în B. — Nu atât pentru cuven-tulu, că ati luat „unu concludu unanimu“ — să cereti fói'a gratuitu, cătu mai multu d'în consideranti'a nationalului scopu, ce-lu urmariti chiaru în capital'a Ungariei, vi-am acordatu si *asta-data* cererea; d'er rebonificati-mi inca portulu postale de 40. cruceri pe anu. Asi acceptá de la membrii si vre unu articulu umoristicu, ca astfelu să progeseze si să înainteze în tóte directiunile.

Dlui I. P. în *Alb'a-Iul'a*: ti-am satisfacutu cererea, mai multu: ti-am tramisu si nrulu 6. Si în casulu, candu voru sosi cele noue lucrări, ti-voiu pune diariulu în cursu chiaru. A-poi mai si nescari abonenti d'în partile acele.

PUBLICATIUNI TACSABILI.

2.

6-5.

Negutiatori'a

la

„măfi'a nēgra“

ca l'era

FRANCISCU si EDUARDU TONES

d'în Aradu, în piat'a principale,

si-recomenda stabilementulu ei bine aprovisionatu cu d' al'de droguele, bacanii, specerii, articuli de coloratu, farine de vapóre, sementie pentru economii si gradine, papire si feliu de feliu de alte recuisite de scrisu si cu ape minerali totu de-a-un'a prospete.

Tóte aceste cu pretiurile cele mai eftine.

Comandele d'în provincii le efectueza la momentu pr'în posta, punendu în contu dupa fia-care statiune numai portulu de cruceri 33. la o greutate de 5 chilo.

Proprietariu, editoriu si redactoru respundietoriu: Mircea V. Stanescu.

Cu tipariulu lui Stefanu Gyulai în Aradu.

Spec. Lm Francisca Hoffu Dogninu avocat